

Examensordning vid Umeå universitet

Examensordningens uppläggning

<i>Avsnitt</i>	<i>Sidan</i>
1. Vad är Umeå universitets examensordning?	3
2. Nationella bestämmelser om examina	4
3. Vilka examina har Umeå universitet rätt att utfärda?	5
4. Examensbenämningar	7
5. Ämne och kurs	8
6. Lokala examensbeskrivningar	8
7. Allmänna bestämmelser	9
8. Övergångsbestämmelser	10
9. Diploma Supplement	11
10. Möjligheten att överklaga	11

1. Vad är Umeå universitets examensordning?

En nationell examensordning med centrala bestämmelser om examen återfinns som bilaga till Högskoleförordningen. Utöver detta har varje lärosäte möjlighet att lokalt besluta om en examensordning där de regler och bestämmelser som gäller för examensutfärdande vid respektive lärosäte finns samlade. Umeå universitets examensordning omfattar både nationella och lokala regler och bestämmelser.

I denna examensordning är de lokala reglerna och förtydliganden markerade enligt detta exempel.

Examensordningen syftar bl.a. till att öka studenternas rättssäkerhet genom att klargöra vilka lokala regler som gäller och samla dem på ett ställe. Examensordningen kan också ses som ett kvalitetssäkringsinstrument, vari processer och kriterier i examensförfarandet blir synliga för studenter och dokumenterade för universitetet.

När examensordningen fastställts kommer den att publiceras på StudentCentrum/Examinas hemsida. På hemsidan kommer löpande uppdateringar att ske. Ansvarig för dessa uppdateringar är chefen för Examina inom Studentcentrum.

Allmänna frågor om examina eller examensordningen kan ställas till StudentCentrum/Examina.

2. Nationella bestämmelser om examina

De nationella bestämmelserna om examina återfinns i *högskolelagen* (SFS 1992:1434) och i *högskoleförordningen* (SFS 1993:100) med dess bilaga 2, den s.k. examensordningen. En förteckning över vilka universitet och högskolor som har rätt att utfärda olika examina – den s.k. *krysslistan* – återfinns i Högskoleverkets författningssamling

Vad säger högskolelagen (HL)?

I 1 kap 11 § HL framgår att det är:

- regeringen som föreskriver *vilka examina* som får avläggas inom grundläggande högskoleutbildning
- Högskoleverket som beslutar *vid vilka högskolor* dessa examina får avläggas

Ett tillstånd att utfärda examina får lämnas bara om utbildningen uppfyller de krav som ställs på grundläggande högskoleutbildning enligt 1 kap HL och de särskilda krav som regeringen föreskriver. Dessutom skall det i ett rikstäckande perspektiv finnas ett allmänt intresse av att examina får utfärdas.

I 1 kap 11 § a HL framgår vidare att om förutsättningarna för att utfärda en generell examen i ett visst huvudämne eller med en viss inriktning eller en yrkesexamen inte längre finns så ska Högskoleverket anmoda högskolan att avhjälpa bristerna inom viss tid. Om inte detta är tillräckligt kan Högskoleverket besluta att högskolan inte längre får utfärda den aktuella examen.

I 1 kap 12 § HL framgår att:

- regeringen föreskriver vilka examina inom forskarutbildning som får avläggas.

Examina inom forskarutbildning får avläggas vid universiteten. Vid högskolor som erhållit vetenskapsområde får examina avläggas inom forskarutbildning inom det eller de vetenskapsområden som tilldelats högskolan.

Vad säger högskoleförordningen (HF)?

I 6 kap 4 och 5 §§ HF framgår att inom grundläggande högskoleutbildning får endast sådana examina avläggas som anges i bilaga 2 till högskoleförordningen, den s.k. examensordningen, samt att det i examensordningen skall anges vilka krav som skall uppfyllas för en viss examen.

I 6 kap 12-14 §§ HF regleras frågor om tillgodoräknande av kurs (för mer detaljerad information om tillgodoräknande se Umeå universitets tillgodoräknandeordning).

I HF:s bilaga 2 – examensordningen – anges

1. vilka examina som får avläggas inom grundläggande högskoleutbildning, och
2. vilka krav som ska uppfyllas för respektive examen.

I examensordningen indelas examina i två kategorier: *generella examina* och *yrkes-examina*. För respektive examen anges omfattning och mål samt för vissa examina särskilda övriga bestämmelser för examen.

I 8 kap 2 § HF framgår att forskarutbildning avslutas med doktorsexamen eller licentiatexamen. Utbildningen skall omfatta 160 poäng för doktorsexamen och 80 poäng för licentiatexamen.

3. Vilka examina har Umeå universitet rätt att utfärda?

Umeå universitet har i dess egenskap av universitet en generell rätt att utfärda både generella examina på grundutbildningsnivå och examina på forskarutbildningsnivå. Däremot måste universitetet söka och bli prövad för att få rätt att utfärda yrkesexamina.

Examina inom grundläggande högskoleutbildning

På grundutbildningsnivå finns det två kategorier av examina, generella examina och yrkesexamina. Yrkesexamina har en tydlig koppling till ett visst yrkesområde och leder i vissa fall till yrken som kräver legitimation eller viss behörighet. I Sverige finns ca 50 olika typer av yrkesexamina och Umeå universitet har rätt att utfärda ca 35 av dessa. Exempel på yrkesexamina är bl.a olika lärar- och ingenjörsexamen samt många examina inom vårdområdet. Generella examina utfärdas på tre olika nivåer, magisterexamen, kandidatexamen och högskoleexamen.

Det finns två olika varianter av magisterexamen, magisterexamen med ämnesdjup och magisterexamen med ämnesbredd.

Magisterexamen med ämnesdjup uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 160 poäng. I huvudämnet krävs fördjupade studier på 80-poängsnivån med godkänt resultat. För att få magisterexamen med ämnesdjup skall studenten ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 20 poäng eller två om vardera minst 10 poäng. Detta/dessa skall ingå i huvudämnet. I huvudämnet får 40 poäng från forskarutbildning tillgodoräknas. I examensbeviset skall examens huvudsakliga inriktning anges. (HF bilaga 2 – examensordning)

I huvudämnet skall minst 40 poäng vara på 60-poängs-/80-poängsnivå (fördjupningsnivå) och minst 20 av dessa poäng skall vara på 80-poängsnivå. Ett examensarbete om minst 20 poäng skall ha fullgjorts på 80-poängsnivån, alternativt ska ett examensarbete om minst 10 poäng fullgjorts på 60-poängsnivån samt ett examensarbete om minst 10 poäng fullgjorts på 80-poängsnivån.

Magisterexamen med ämnesbredd uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 40 poäng med viss inriktning, enligt vad respektive högskola närmare bestämmer, av den som avlagt examen om minst 120 poäng eller motsvarande utländsk examen. För att få magisterexamen med ämnesbredd skall studenten ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 10 poäng inom ramen för kursfordringarna. I examensbeviset skall examens huvudsakliga inriktning anges. (HF bilaga 2 – examensordning)

Vid Umeå universitet skall varje inriktning vara fastställd av rektor genom en examensbeskrivning, där det anges vilka specifika kurser som krävs för respektive inriktning av magisterexamen med ämnesbredd.

Vid Umeå universitet finns följande lokala mål fastställt:

Magisterexamen med ämnesbredd skall ge en, i förhållande till den studerandes grundexamen om minst 120 poäng, breddad och utvecklad kompetens för arbetsmarknaden nationellt och internationellt.

Kandidatexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 120 poäng. I huvudämnet krävs fördjupade studier på 60-poängsnivån med godkänt resultat. För att erhålla kandidatexamen skall studenten ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 10 poäng. Detta skall ingå i huvudämnet. I examensbeviset skall examens huvudsakliga inriktning anges. (HF bilaga 2 – examensordning)

I huvudämnet skall minst 20 poäng vara på 60-poängsnivån (fördjupningsnivå). Ett examensarbete om minst 10 poäng skall ha fullgjorts på 60-poängsnivån.

Högskoleexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng med viss inriktning enligt respektive högskolas närmare bestämmande. I examensbeviset skall examens huvudsakliga inriktning anges. (HF bilaga 2 – examensordning)

I huvudämnet skall minst 40 poäng ha fullgjorts. Högskoleexamen utfärdas ej i huvudämnen som endast finns fastställda på magisternivå.

En förteckning över vilka examina Umeå universitet har rätt att utfärda finns på StudentCentrum/Examinas hemsida:

<http://www.umu.se/studentcentrum/verksamhet/examina/index.html>

Examina inom forskarutbildning

På forskarutbildningsnivå finns två typer av examina, doktorsexamen och licentiatexamen.

För **doktorsexamen** fordras enligt 8 kap 13 § HF att doktoranden dels har blivit godkänd vid de prov som ingår i forskarutbildningen, dels har fått en vetenskaplig avhandling godkänd. Doktorsavhandlingen skall ha försvarats muntligen vid en offentlig disputation. Författandet av avhandlingen skall motsvara studier om minst 80 poäng.

För **licentiatexamen** fordras enligt 8 kap 14 § HF att doktoranden dels har blivit godkänd vid de prov som ingår i den delen av utbildningen, dels har fått en vetenskaplig uppsats godkänd som motsvarar studier om minst 40 poäng.

4. Examensbenämningar

En examensbenämning för generella examina består av examen, i enlighet med vad som anges i HF:s bilaga 2. Till detta får tillfogas ett förled och/eller ett efterled som anger examens inriktning. Lärosätet bestämmer själv vilka för- och efterled som skall användas.

Förled

De förled som används för generella examina vid Umeå universitet är ekonomie, filosofie, medicine, odontologie, politices samt teknologie. Umeå universitet har fastställt vilka krav som ska uppfyllas för respektive förled och dessa krav återfinns på StudentCentrum/Examinas hemsida:

<http://www.umu.se/studentcentrum/verksamhet/examina/index.html>

För magisterexamen med ämnesbredd samt högskoleexamen används ej förled i examensbenämningen. För magisterexamen med ämnesdjup samt kandidatexamen skall förled alltid användas i examensbenämningen med undantag för examina inom huvudämnena fri konst samt industridesign.

Efterled

För generella examina som följer HF:s krav anges efterledet "...med xxx som huvudämne".

För examina med särskilda krav på ämnesområden eller kurser utöver HF:s krav anges examensbenämningen i respektive examensbeskrivning (se kap 6).

Översättning av examensbenämning till engelska

I examensbeviset får översättningen av examensbenämningen till ett eller flera språk anges. Den skall återspegla utbildningens längd och nivå (fördjupning). Högskolan beslutar, efter samråd med Högskoleverket, om översättningen i den mån inte något annat är föreskrivet. (HF bilaga 2-Examensordningen)

Examensbenämningar på svenska och engelska fastställs vid Umeå universitet av rektor och återfinns på StudentCentrum/Examinas hemsida:

<http://www.umu.se/studentcentrum/verksamhet/examina/index.html>

---

5. Ämne och kurs

Huvudämne

Efter förslag från fakultetsnämnd eller motsvarande fastställer rektor huvudämnen vid Umeå universitet. Information om vilka huvudämnen som finns fastställda vid Umeå universitet finns på StudentCentrum/Examinas hemsida:

<http://www.umu.se/studentcentrum/verksamhet/examina/index.html>

Student som läst ett ämne som klassats som huvudämne vid annat lärosäte men ej vid Umeå universitet kan erhålla examensbevis i detta huvudämne vid Umeå universitet förutsatt att hela huvudämnet är läst vid lärosäte som har fastställt detta huvudämne på den nivå som krävs för berörd examen.

Forskarutbildningsämne

Examina utfärdas i de forskarutbildningsämnena som fastställts av respektive fakultetsnämnd.

På StudentCentrum/Examinas hemsida finns information om vilka forskarutbildningsämnena som finns fastställda vid Umeå universitet:

<http://www.umu.se/studentcentrum/verksamhet/examina/index.html>

Kurs

I 6 kap 1 § HF framgår att all grundläggande högskoleutbildning skall bedrivas i form av kurser. Kurser får sammanföras till utbildningsprogram. I 6 kap 6 § regleras att det för kurs inom grundläggande högskoleutbildning skall finnas en kursplan.

Endast helt avslutade kurser med godkänt resultat kan ingå i en examen.

I de fall kurser är sammanförda till program som leder till en viss examen ska samma examensbevis kunna erhållas *oavsett* om studenten läst kurserna som en del av ett program eller som fristående kurs.

6. Lokala examensbeskrivningar

För varje examensbenämning vid Umeå universitet skall en examensbeskrivning finnas som visar på vilka examensfordringar/minimikrav som ställs för en viss examen. De lokala examensbeskrivningarna fastställs av rektor på förslag från en eller flera fakultetsnämnder och är övergripande styrdokument som ska:

- vägleda institutioner och nämnder i planering av kursutbud och utbildningsprogram.
- vägleda studenterna i deras val av kurser.
- ligga till grund för universitetets bedömning av om ett examensbevis kan utfärdas eller inte.

Det är den examensbeskrivning som gäller vid den tidpunkt när studenten begär att få sitt examensbevis som avgör om beviset kan utfärdas eller inte. Eventuella övergångsbestämmelser förs in i examensbeskrivningen.

Vid inrättande av ett nytt program bör en examensbeskrivning för den examen som programmet uppges leda till vara fastställd innan utbildningen påbörjas.

7. Allmänna bestämmelser

Examensbevis

Student som uppfyller fordringarna för examen skall på begäran få examensbevis av högskolan, 6 kap 15 § HF.

Om beviset skall avse utbildning vid mer än en högskola, skall beviset utfärdas av den högskola där studenten senast har godkänts i prov eller har slutfört sin utbildning, om inte de berörda högskolorna i det enskilda fallet har kommit överens om annat, 6 kap 17 § HF.

En doktorand som uppfyller fordringarna för doktorsexamen eller licentiatexamen skall på begäran få bevis om detta av högskolan, 8 kap 24 § HF.

Om kurser som ingår i en yrkesexamen sammantaget uppfyller de krav som ställs för magister- eller kandidatexamen, såväl med avseende på längd som fördjupning, skall det framgå av examensbeviset om studenten begär det, HF Bilaga 2 – Examensordning.

Examensbevis samt formulär för dessa examensbevis utfärdas av rektor eller av den rektor delegerar rätten till.

I examensbevis ska anges godkända kurser, poängtal, betyg och datum för betyg samt i förekommande fall tidigare utbildning eller verksamhet som tillgodoräknats som del av examen. På examensbevis som utfärdas från och med 2005-09-01 skall examensarbetets titel anges för examensarbeten om minst 10 poäng som är godkända från och med 2003-01-01.

Examensbevis utfärdas normalt inom 60 dagar från det datum komplett ansökan mottagits. Som examensdatum gäller det datum när ansökan inkom till Umeå universitet. Om datum för sista kurs är senare än inkommandedatum så gäller dock detta datum som examensdatum.

Överlappande kurser

I examensbeviset får ej poäng för kurser med samma innehåll räknas mer än en gång.

Flera generella examina på samma nivå

För högskoleexamen, kandidatexamen samt magisterexamen med ämnesdjup kan två eller flera examina på samma nivå utfärdas om studenten har ett nytt huvudämne eller om studenten uppfyller kravet för ett nytt förled.

För magisterexamen med ämnesbredd kan två eller flera examina utfärdas om studenten avklarat samtliga kurser som krävs för den nya inriktningen.

Flera yrkesexamina

I de fall där en yrkesexamen utfärdas med olika inriktningar kan två eller flera examina för samma yrkesexamina utfärdas om studenten avklarat samtliga kurser som krävs för den nya inriktningen.

Uppdragsutbildning

De som deltar i uppdragsutbildning får ges betyg och examensbevis eller kursbevis enligt bestämmelserna för grundläggande högskoleutbildning, om samma kvalitetskrav ställs på

uppdragsutbildningen som på grundläggande högskoleutbildning. Detta gäller även om deltagarna saknar behörighet för tillträde till grundläggande högskoleutbildning, 6 § Förordning om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor.

8. Övergångsbestämmelser

Utbildning enligt 1977 års Högskoleförordning (SFS 1977:263)

- De som påbörjat utbildning på linjer före den 1 juli 1993 skall ges möjlighet att slutföra den enligt äldre bestämmelser. Möjligheten kvarstår dock längst till och med den 30 september 2000.
- De som påbörjat utbildning före den 1 juli 1993 har, även i de fall det inte är fråga om utbildning på linjer, rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till och med den 30 september 2000. (SFS 1999:1037)

Lärarexamen

- Den som påbörjat en utbildning till gymnasielärare före den 1 november 1996 har rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till utgången av juni 2002. Den som tar examen efter den 1 januari 1998 skall dock ha förmåga att använda datorer och andra informationstekniska hjälpmedel för egen inläring och kunskap om hur dessa hjälpmedel kan användas i undervisningen av barn och ungdomar/elever. (SFS 1996:913)
- Den som påbörjat en utbildning till barn- och ungdomspedagog, bildlärare, grundskollärare, hushållslärare, idrottslärare, musiklärare eller slöjdlärare före den 1 juli 2001 har rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till utgången av juni 2008.
- Den som påbörjat en utbildning till gymnasielärare för den 1 juli 2001 men efter den 31 oktober 1996 har rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till utgången av juni 2008.
- Den som före den 1 juli 2001 har påbörjat en utbildning huvudsakligen enligt den utbildningsplan för grundskolläraryrket som gällde den 30 juni 1993 (UHÄ 1988-05-31) men saknar praktisk-pedagogisk utbildning har rätt att få sådan utbildning enligt äldre bestämmelser till utgången av år 2003.
- Den som påbörjat en utbildning till specialpedagog före den 1 juli 2001 har rätt att få examen enligt äldre bestämmelser till utgången av juni 2003. (SFS 2001:23)

Lokala övergångsbestämmelser

Eventuella övergångsbestämmelser för respektive examen förs in i den lokala examensbeskrivningen.
---

9. Diploma supplement

Till examensbeviset skall det bifogas en bilaga som beskriver utbildningen och dess plats i utbildningssystemet. Högskoleverket får meddela närmare föreskrifter om vad bilagan skall innehålla, 6 kap 15 § HF.

Dessa bestämmelser skall tillämpas på examensbevis som utfärdas den 1 januari 2003 eller senare. (SFS 2001:972)

10. Möjligheten att överklaga

Enligt 12 kap 2 § HF kan avslag på en students begäran att få examensbevis överklagas. Om beslutet går studenten emot *skall* denne upplysas om möjligheten att överklaga beslutet samt att överklagandet skall göras skriftligt. Det ska ställas till Överklagandekommittén för högskolan men skickas till *Umeå universitet, Registrator, 901 87 Umeå* inom tre veckor från den dag studenten fick del av beslutet. Vidare skall studenten ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring som begärs.